

Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi

ARKEOLOJİ - RÖLÖVE - RESTORASYON
EPIGRAFI-ANTROPOLOJİ-MÜZİK-TİYATRO
TEOLOJİ - FOLKLOR

Sayı : 13

Yıl : 1995-1996

İstanbul 1996

Sahibi ve Yazı

İşleri Müdürü : Enis KARAKAYA
Teknik Müdür : Tolunay TİMUÇİN
Koordinatör : Haluk KARGI
Haber Sorumlusu : Haluk ÇETİNKAYA

Yayın Kurulu

: Dr. Şebnem AKALIN
Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU
Dr. Üzlifat ÖZGÜMÜŞ
Yavuz TİRYAKİ (M.A.)

Danışmanlar

: Prof. Dr. Semavi EYİCE
Prof. Dr. Ara ALTUN
Prof. Dr. Selçuk MÜLAYİM
Prof. Dr. M. Baha TANMAN
Doç. Dr. Hüsamettin AKSU

Dizgi-Mizampaj

: Metin KARAKAYA 281 64 31

Film

: CMYK Grafik 212 99 80

İRTİBAT :

Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU
İstanbul Üniversitesi Edebiyat
Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi
Bölümü PTT Fen 34459
Beyazıt / İstanbul

Tel / Fax :

0 212 517 03 88 Tolunay TİMUÇİN

Dergide yayınlanan makalelerin sorumlulukları yazarına aittir. Kaynak gösterilmek kaydı ile yararlanılabilir.

Kapak : Sultan III. Ahmed'in Minyatürü, Levnî, Silsilename, T.S.M. A.3190.

İÇİNDEKİLER

- * Hasan Dede ve Külliyesi
Yavuz TİRYAKİ (M.A.) 2-12
- * İstanbul'da Bir Kilise Harabesi
Khalkoprateia Manastırı Kilisesi
Ahmet SİPAHIOĞLU (M.A.) 13-17
- * Eski Kırım'da Kurşunlu Camii
Nicole KANÇAL-FERRARİ 18-20
- * Çavuşbaşı Ahmed Paşa Sıbyan Mektebi ve Çeşmesi
Sema DOĞAN 21-24
- * Tuzla Yakınındaki Adaların Bizans Yapıları
Cihat SOYHAN 25-28
- * Yozgat Çevresindeki Dağınk Mimari Parçalarla İlgili Bir Not
Ahmet AKMAN 29-30
- * Karamanoğlu İshak Bey'in 869 (1464-65) Tarihli Yayınlanmamış Sikkesi
Betül ÖZDEN 31-32
- * Rembrandt'ın "Ganymedes'in Kaçırılışı" İkonografisi Margarita RUSSELL (Çev: Yrd.Doç.Dr.Zühre İNDİRKAŞ) 33-45
- * İstanbul'da Aya Mokios Kilisesi
Dr. Ferudun ÖZGÜMÜŞ 46-49
- * Tarihi Eser Tahribine Bir Örnek Çoban Çeşmesi
Bekir TOSUN 50
- * Japonya'da Türk Sanatı ve Anadolu Kültürü Sergisi
Dr. Şebnem AKALIN 51-53
- * Son Buluntular Işığında Antik Philadelphia Nekropolü
Enis KARAKAYA (M.A.) 54-60
- * Küçükçekmece'de Emîni Çeşmesi'nin Kitâbesi
Doç. Dr. Hüsamettin AKSU 61-62
- * Habitat II Münasebeti İle Atatürk Kitaplığı ve Taksim Sanat Galerisi'nde Açılan Sergiler
Deniz ÇALIŞIR 63-67
- * Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi'nin 1-12. Sayılarında Yeralan Yazılar
Enis KARAKAYA (M.A.) 68-78

KARAMANOĞLU İSHAK BEY'İN 869 (1464-65) TARİHLİ YAYINLANMAMIŞ SİKKESİ

Betül ÖZDEN

Bu çalışmada, İstanbul Arkeoloji Müzeleri İslamî Sikkeler Kabinesi'nde kayıtlı (1), 1937 yılında İçel'in Mut ilçesinde bulunmuş, 2133 adetlik Osmanlı ve Karamanoğullarına ait, tamamı gümüş sikkelerden oluşan bir define içinde, Karamanoğlu İshak Bey'e ait, ilk kez tesbiti yapılmış olan ve yayınlanmamış bir sikke tanıtılmaktadır.

868- 869 (1463- 1464)'de kısa bir süre beylik yapan İshak Bey, bilindiği gibi Karaman soyundan gelmesi nedeniyle babası İbrâhim b. Mehmed [824 (1421) ve 827-868 (1423- 1463)] tarafından daha hayatta iken halef seçilmiş(2) ve merkezi Silifke olan İçel'e valî tayin edilmişti (3).

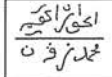
İshak Bey bu dönemde no.1 de görülen ve define-mizde sadece bir tane tesbit edilen sikkeyi babasına bağlılığını ve saygısını göstermek için tarihsiz olarak bastırmış olmalıdır (4).

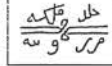
İbrâhim Bey hastalanınca, diğer oğulları Pîr Ahmed'i kendilerine önder seçerek Konya'yı ele geçirmiş ve İbrâhim Bey ile İshak Bey'i Kavala kalesine sığınmak zorunda bırakmışlardır. Zaten ağır hasta olan İbrâhim Bey 869 (1464- 65) yılında bu kalede vefat etmiştir (5).

İshak Bey ailesini Silifke'de bırakıp, Memlük Sultanı'nın himayesini istemiş ise de, aradığı yardımı Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'dan bulmuş ve 869 (1464- 65) yılında Karaman Beyliği'ni tekrar ele geçirmiştir (6). Beylik aynı yılın içinde bu kez Osmanlı Sultanı II. Mehmed'in desteği ile Pîr Ahmed'in eline geçecektir (7).

İshak Bey, saltanatının kaç ay veya kaç gün sürdüğü bilinmemekle birlikte, bu karmaşa ortamında yazılı kaynaklardan bilinen (8), ancak bugüne kadar ele geçmemiş olan 2 no. da resmi ve hakkında bilgi verilen 869 tarihli sikkeyi kestirmiştir.

1- Gümüş, Konya, senesi yok.

Ön yüz : İshak bin İbrâhim bin Mehmed bin Ka [rama] n

Arka yüz: Hüllide mülkehu duribe K [o] nya

0.95 gr., 10/ 11 mm., h.1, ref. Ölçer, 1982, Krmn. 118.

1. Sikke ön yüz

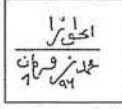

1. Sikke arka yüz

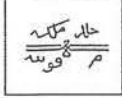
2- Gümüş, Konya, 869

Ön yüz :

İshak bin İb [rahim bin]
Mehmed bin Karaman 869

Arka yüz :

Hullidemülkehu
du[ribe] Konya

0.87 gr., 11/ 13 mm., h. 9, ref. Ölçer, 1982, Krmn. 118 (arka yüz)

Sikkenin ön yüzünde görülen 869 tarihi, bu dönemin beylik sikkelerinde sıkça görülen tarih hataları gibi 869 şeklinde yazılmıştır. Rakkamların harf aralarına sıkıştırılmış olduğu göz önüne alınırsa, İshak Bey'in daha önce tarihsizolarak kestirdiği, 1 no.da görülen sikke kalıbının harf boşluklarına rakkamları kazıtarak aynı kalıbı yeniden kullandığı ve böylece saltanatının 869 yılında kısa bir süre için bile olsa resmen ilan edildiği kesinlik kazanır.

NOTLAR

(*) Bu makalede kullanılmış olan fotoğraflar Ahmet Akman tarafından çekilmiş olup, kendisine teşekkürü bir borç bilirim.

(1) İstanbul Arkeoloji Müzeleri İslâmî Sikkeler Kabinesi, env.no. 60.

(2) Aşıkpaşaoğlu Tarihi (çev. H. Nihal Atsız) Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları, 1985, s. 167.

(3) İ.H. Uzunçarşılı, Anadolu Beylikleri, Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara 1969, s. 31.

(4) Bu sikkenin bir örneği: Cüneyt Ölçer, Karamanoğlu Beyliği Madeni Paraları, İstanbul 1982,(Krmn. 118 tasnifi ile) s. 106 'da yayınlanmıştır.

(5) M.C. Şihâbeddin Tekindağ, "Karamanlılar", İslâm Ansiklopedisi, VI, İstanbul 1955, s. 326.

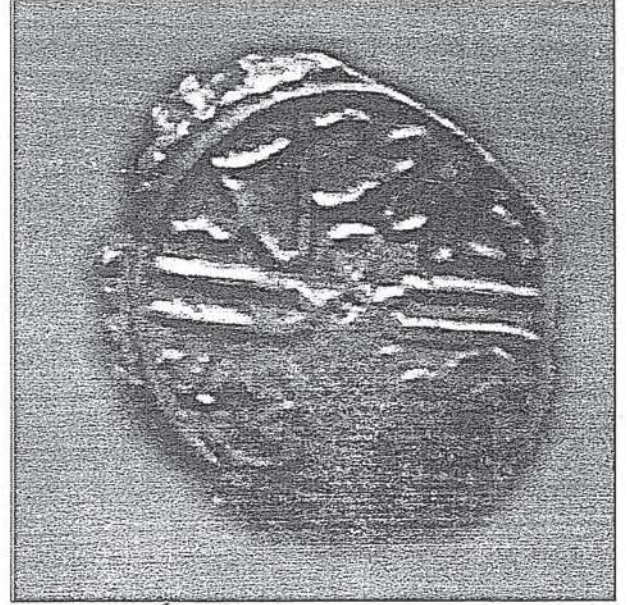
(6) Uzunçarşılı, age., s. 31.

(7) Aşıkpaşaoğlu Tarihi, s. 168.

(8) Ölçer, age., s. 33.

2. Sikke ön yüz

2. Sikke arka yüz

